

МІНІСТЕРСТВО
ФІНАНСІВ
УКРАЇНИ

Планування діяльності з внутрішнього аудиту

ПЛАНУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ З ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ

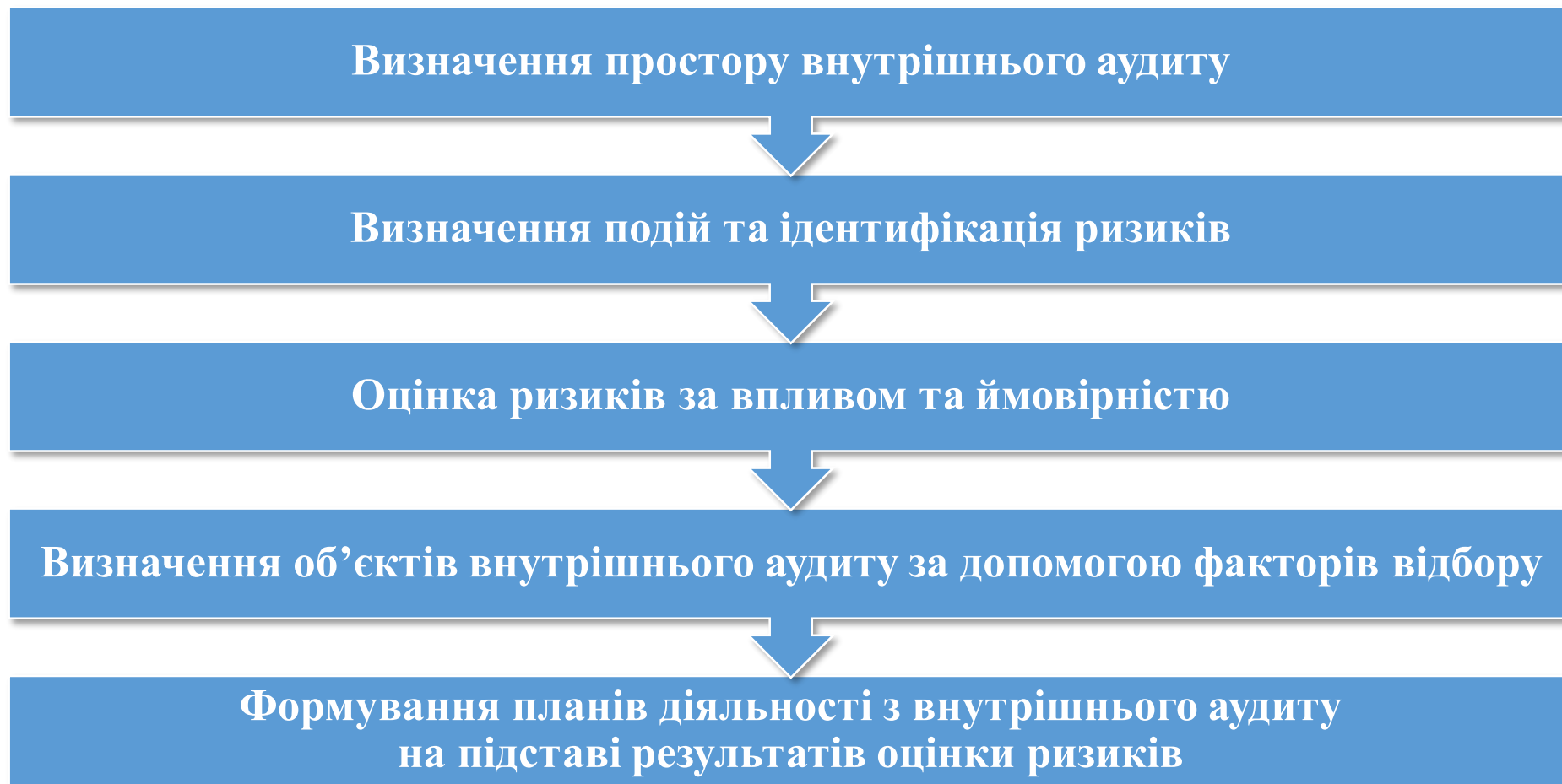
Підрозділ внутрішнього аудиту забезпечує:

- 1. визначення простору внутрішнього аудиту, який має бути формалізований та задокументований шляхом ведення бази даних та її підтримання в актуальному стані
- 2. формування планів на підставі результатів оцінки ризиків з метою визначення пріоритетів роботи підрозділу внутрішнього аудиту, що мають враховувати стратегію (пріоритети) та цілі діяльності державного органу
- 3. проведення оцінки ризиків не рідше одного разу на рік (оформлюється документально)
- 4. розробку внутрішніх документів з питань здійснення внутрішнього аудиту, що врегульовують підходи до складання та ведення бази даних, організації, проведення та документування ідентифікації й оцінки ризиків для планування діяльності з внутрішнього аудиту, визначення факторів відбору для здійснення планових внутрішніх аудитів та частоти їх здійснення щодо кожного об'єкта внутрішнього аудиту

Стандарт 7 «Планування діяльності з внутрішнього аудиту», пункт 4 Стандарта 1 «Завдання, права та обов'язки»
(наказ Мінфіну від 04.10.2011 № 1247)

ПЛАНУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ З ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ

*Методичний посібник «Ризик-орієнтоване планування діяльності з внутрішнього аудиту»
([tof.gov.ua/Діяльність/Розвиток державного внутрішнього фінансового контролю/Методичні посібники щодо ДВФК](http://tof.gov.ua/Діяльність/Розвиток_державного_внутрішнього_фінансового_контролю/Методичні_посібники_щодо_ДВФК))*

ВИЗНАЧЕННЯ ПРОСТОРУ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ

ціль етапу: визначити та описати потенційні об'єкти, які окремо можна дослідити під час здійснення внутрішнього аудиту

Простір аудиту – загальна сфера застосування функції внутрішнього аудиту (сукупність об'єктів внутрішнього аудиту, а також підприємств, установ та організацій, на яких можуть здійснюватися внутрішні аудити)

Об'єктом внутрішнього аудиту є діяльність державного органу, його територіальних органів, підприємств (у тому числі суб'єктів господарювання, державна частка у статутному капіталі яких перевищує 50 відсотків чи становить величину, яка забезпечує державі право вирішального впливу на господарську діяльність таких суб'єктів господарювання), установ та організацій, що належать до сфери його управління, в повному обсязі або з окремих питань (на окремих етапах), та заходи, що здійснюються керівниками таких органів, підприємств, установ та організацій для забезпечення ефективного функціонування системи внутрішнього контролю (дотримання принципів законності та ефективного використання бюджетних коштів та інших активів, досягнення результатів відповідно до встановленої мети, виконання завдань, планів і вимог щодо їх діяльності) (пункт 2 Порядку № 1001)

ВИЗНАЧЕННЯ ПРОСТОРУ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ

ціль етапу: визначити та описати потенційні об'єкти, які окремо можна дослідити під час здійснення внутрішнього аудиту

Простір внутрішнього аудиту структурується за:

горизонтальний принцип
розподілу об'єктів внутрішнього
аудиту

- напрямками (сферами) діяльності державного органу або їх частинами;
- бюджетними програмами;
- адміністративними послугами;
- контрольно-наглядовими функціями;
- функціональними процесами;
- загальними процесами

вертикальний принцип розподілу
об'єктів внутрішнього аудиту

- структурними підрозділами державного органу;
- територіальними органами;
- підприємствами, установами та організаціями, які належать до сфери управління державного органу

ВИЗНАЧЕННЯ ПРОСТОРУ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ

ціль етапу: визначити та описати потенційні об'єкти, які окремо можна дослідити під час здійснення внутрішнього аудиту

Для розподілу простору внутрішнього аудиту за горизонтальним та вертикальним принципами використовуються документальні джерела інформації, зокрема:

- законодавчі та нормативно-правові акти, що регулюють діяльність державного органу, а також установ, підприємств, організацій, які належать до сфери його управління
- стратегічні та операційні плани (річні, піврічні, квартальні)
- внутрішні документи установи (організаційна структура, положення про структурні підрозділи, посадові інструкції, відповідні порядки та регламенти)
- паспорти бюджетних програм, фінансові плани державних підприємств, звітність (річна та періодична фінансова, інша нефінансова звітність)
- аудиторські звіти підрозділу внутрішнього аудиту та акти/звіти зовнішніх контролюючих органів

ВИЗНАЧЕННЯ ПОДІЙ ТА ІДЕНТИФІКАЦІЯ РИЗИКІВ

ціль етапу: правильність формування аудиторської думки про ризики, пов'язані з відповідними об'єктами внутрішнього аудиту

Стосовно кожного об'єкта внутрішнього аудиту у просторі внутрішнього аудиту ідентифікуються події (зовнішні та внутрішні), що можуть вплинути на досягнення державним органом визначених цілей та які, залежно від впливу, поділяються на:

- **можливості** (позитивний вплив на досягнення державним органом визначених цілей)
- та
- **ризики** (негативний вплив на досягнення державним органом визначених цілей)

ВИЗНАЧЕННЯ ПОДІЙ ТА ІДЕНТИФІКАЦІЯ РИЗИКІВ

ціль етапу: правильність формування аудиторської думки про ризики, пов'язані з відповідними об'єктами внутрішнього аудиту

Ризики					
Операційні	ІТ-системи та зв'язок	Законодавчі	Фінансові	Кадрові	Репутаційні
Приклади подій, що створюють ризики					
невиконання функцій, процесів, операцій; відсутність/недостатність контролю за реалізацією процесу, операції; втрата матеріально-технічного обладнання	недоступні або недостовірні дані; вірусні атаки на основне програмне забезпечення; знищення найбільш важливих облікових записів або відсутність до них доступу; несанкціонований виток чутливої інформації	недотримання вимог законодавства; відсутність, суперечність або нечітка регламентація положень законодавства; неналежна претензійна-позовна діяльність; судові позови, порушення контрактів (угод); зупинення важливої діяльності	зменшення фінансування; наявність фактів корупції та шахрайства, нецільового та неефективного використання державних ресурсів; відсутність коштів на здійснення операцій; штрафи, пені; втрата коштів чи активів	втрата кваліфікованих працівників (звільнення, вихід на пенсію); не проведення заходів з підвищення кваліфікації персоналу, тренінгів, семінарів; наявність вакансій впродовж тривалого часу	негативне висвітлення діяльності державного органу у ЗМІ; втрата довіри зі сторони зацікавлених сторін через операційні недоліки; незадоволення працівників (скарги, звернення, у тому числі на гарячі телефонні лінії); негативна інформація від державних органів, правоохоронних органів

ВИЗНАЧЕННЯ ПОДІЙ ТА ІДЕНТИФІКАЦІЯ РИЗИКІВ

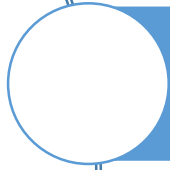
ціль етапу: правильність формування аудиторської думки про ризики, пов'язані з відповідними об'єктами внутрішнього аудиту

Підходи до ідентифікації підрозділом внутрішнього аудиту ризиків:

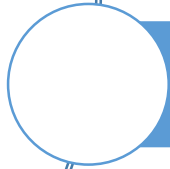
1) у разі запровадження у діяльності державного органу системи управління ризиками на послідовній та структурованій основі підрозділ внутрішнього аудиту, зокрема:

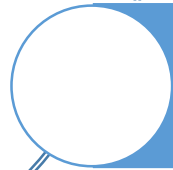
вивчає реєстри ризиків з метою розуміння визначених ризиків, досліджує повноту виявлення відповідальними за діяльність особами ризиків

аналізує обрані відповідальними за діяльність особами способи реагування на ризики, порівнює визначені способи реагування на ризики з судженням внутрішніх аудиторів

виявляє та оцінює ризики, які не було ідентифіковано відповідальними за діяльність особами, та залишкові ризики

з'ясовує прийнятий керівництвом **«ризик-апетит»**, досліджує запроваджені заходи контролю з метою зменшення ризиків, оцінює їх достатність (до якого рівня заходи контролю забезпечують зниження залишкових ризиків та як співвідносяться залишкові ризики та «ризик-апетит»)

«ризик-апетит» – рівень ризику, що приймається керівництвом державного органу як несуттєвий (в розвинутих та добре контрольованих системах внутрішнього контролю/управління ризиками застосування ефективних заходів контролю дозволяє знижувати рівень ризику до прийнятного рівня);

залишковий ризик – рівень ризику після (або без аналізу інформації про) вжиття керівництвом та відповідальними за діяльність особами заходів контролю щодо його зменшення

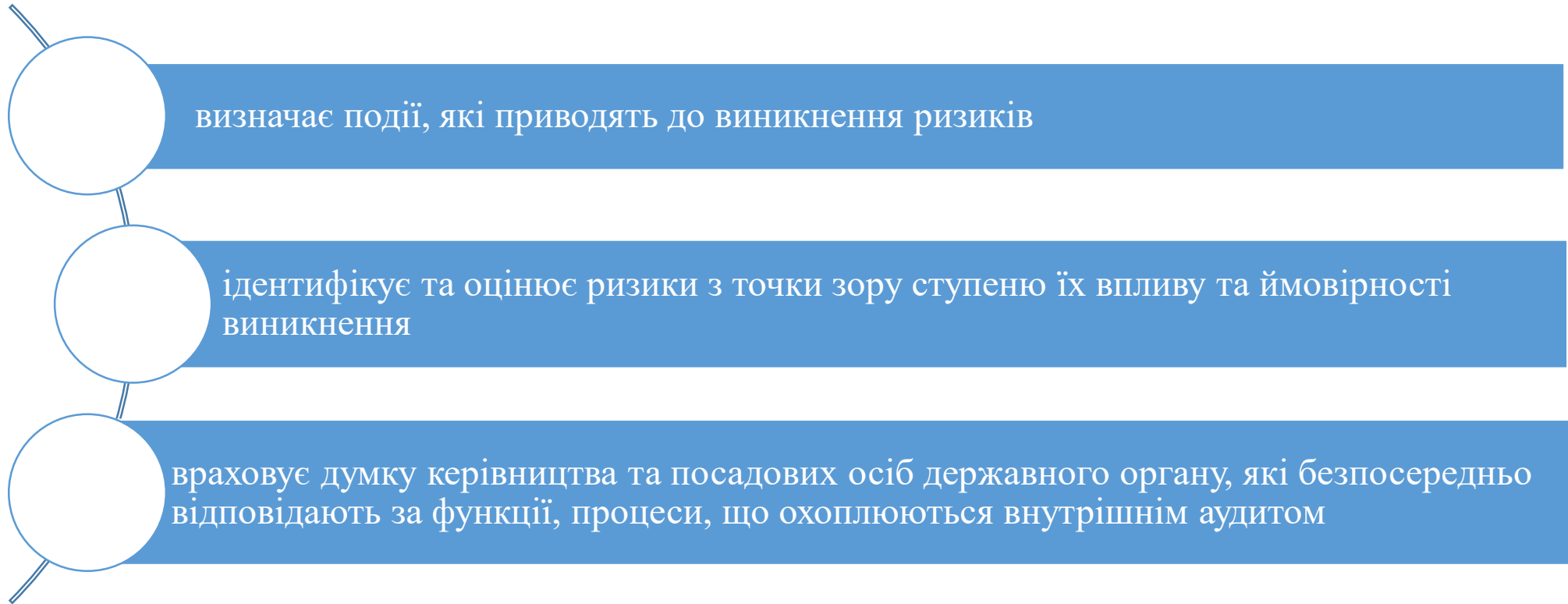

ВИЗНАЧЕННЯ ПОДІЙ ТА ІДЕНТИФІКАЦІЯ РИЗИКІВ

ціль етапу: правильність формування аудиторської думки про ризики, пов'язані з відповідними об'єктами внутрішнього аудиту

Підходи до ідентифікації підрозділом внутрішнього аудиту ризиків:

2) у разі відсутності у державному органі формалізованої системи управління ризиками підрозділ внутрішнього аудиту, зокрема:

ВИЗНАЧЕННЯ ПОДІЙ ТА ІДЕНТИФІКАЦІЯ РИЗИКІВ

ціль етапу: правильність формування аудиторської думки про ризики, пов'язані з відповідними об'єктами внутрішнього аудиту

Для визначення ризиків підрозділ внутрішнього аудиту аналізує документи, зокрема:

- інформацію про типові/системні порушення та недоліки, встановлені за результатами попередніх внутрішніх аудитів
- повідомлення про проблемні питання та ризики у діяльності структурних підрозділів державного органу, підприємств, установ та організацій, що належать до сфери його управління
- інформацію зі ЗМІ, звернень народних депутатів, державних органів, правоохоронних органів, зовнішніх контролюючих органів, скарг фізичних та юридичних осіб
- інформацію щодо звітності (наприклад, із фінансової та бюджетної звітності, звітів про виконання паспорту бюджетної програми та фінансових планів)
- нормативно-правові акти, які регулюють діяльність державного органу
- внутрішні документи (наприклад, положення про структурні підрозділи, порядки та регламенти)
- стратегічні плани, річні, піврічні, квартальні плани
- щорічні звіти про діяльність державного органу
- аудиторські звіти за результатами проведення попередніх внутрішніх аудитів
- акти/звіти контрольних заходів, проведених зовнішніми контролюючими органами (Рахунковою палатою, органами державного фінансового контролю тощо)

ВИЗНАЧЕННЯ ПОДІЙ ТА ІДЕНТИФІКАЦІЯ РИЗИКІВ

ціль етапу: правильність формування аудиторської думки про ризики, пов'язані з відповідними об'єктами внутрішнього аудиту

Принципи формулювання ризиків

- слід уникати визначення ризиків, які не мають впливу на цілі
- слід уникати визначення ризиків, які є зворотним формулюванням цілей
- не слід визначати ризики як наслідки подій
- слід враховувати причину виникнення ризику та можливий його вплив на цілі (причинно-наслідковий зв'язок)

ВИЗНАЧЕННЯ ПОДІЙ ТА ІДЕНТИФІКАЦІЯ РИЗИКІВ

ціль етапу: правильність формування аудиторської думки про ризики, пов'язані з відповідними об'єктами внутрішнього аудиту

У таблиці представлені приклади формулювання ризиків (правильне позначено – ✓, неправильне – X).

Назва процесу: захист інформації в інформаційних системах (ІТ-безпека)		
Ціль процесу: забезпечення захисту персональних даних фізичних осіб, розміщених у базі даних		
Формулювання ризику		Пояснення
Дані фізичних осіб будуть незахищені	X	Ризик сформульований як зворотний від цілі
Виток персональних даних фізичних осіб	X	Відсутній причинно-наслідковий зв'язок. Виток даних фізичних осіб - це наслідок у разі матеріалізації ризику, а не сам ризик
Виникнення помилок у роботі бази даних	X	Ризик не має впливу на ціль
Розкриття даних третім особам внаслідок несанкціонованого доступу до бази даних, що призведе до витoku персональних даних	✓	Це ризик, який можна зменшити, зокрема шляхом застосування додаткових заходів захисту інформації
Зміна або знищення даних внаслідок хакерських та вірусних атак, що призведе до втрати цілісності персональних даних	✓	Це ризик, яким можна керувати, зокрема шляхом застосування більш досконалих технологій та процедур реагування на загрози, а також навчання персоналу
Неавторизоване управління базою даних внаслідок надання доступу до даних іншим суб'єктам відносин, пов'язаних із персональними даними, що може призвести до втрати конфіденційної інформації	✓	Це ризик, який можна зменшити, зокрема шляхом створення додаткових умов для захисту інформації

ОЦІНКА РИЗИКІВ ЗА ВПЛИВОМ ТА ЙМОВІРНІСТЮ

ціль етапу: визначення підрозділом внутрішнього аудиту найбільш ризикових об'єктів внутрішнього аудиту

Приклади критеріїв впливу

Рівень (бал)	Фінансовий вплив	Кадровий вплив	Операційний вплив	Репутаційний вплив
Низький (1)	Фінансово-матеріальний вплив нижче 100 тис. грн	Незапланована відсутність (хвороба тощо) деяких ключових працівників у одному підрозділі може призвести до затримки у роботі цього підрозділу	Обмежене або мінімальне зниження спроможностей може заважати продовженню виконання завдань та функцій за одним напрямом діяльності. Швидке відновлення у роботі	Некомпетентність (неналежне управління або суттєве порушення вимог законодавства) можуть призвести до зниження довіри з боку громадськості на місцевому рівні. Період відновлення довіри є коротким
Середній (2)	Фінансово-матеріальний вплив вище 100 тис. грн, але нижче 500 тис. грн	Незапланована відсутність (хвороба тощо) деяких ключових працівників у одному підрозділі може призвести до суттєвих збоїв у роботі цього підрозділу	Суттєве зниження/втрата спроможностей може заважати продовженню виконання завдань та функцій за одним/декількома напрямами діяльності. Швидке відновлення у роботі	Некомпетентність (неналежне управління або несистемні факти шахрайства/корупції у невеликих масштабах) можуть призвести до зниження довіри з боку громадськості на центральному рівні. Період відновлення довіри є коротким або помірним
Високий (3)	Фінансово-матеріальний вплив вище 500 тис. грн, але нижче 1 млн грн	Незапланована відсутність (хвороба тощо) більшості ключових працівників у одному підрозділі може призвести до значних збоїв у роботі цього підрозділу	Значне зниження/втрата спроможностей може заважати продовженню виконання завдань та функцій за двома і більше напрямами діяльності. Повільне відновлення у роботі	Некомпетентність (неналежне управління або системні факти шахрайства/корупції) можуть призвести до різкого зниження довіри з боку громадськості або важливих партнерів на центральному та міжнародному рівні. Період відновлення довіри є помірним
Дуже високий (4)	Значний фінансово-матеріальний вплив вище 1 млн грн	Серйозні травми, загибель працівника	Відсутність можливості продовжувати звично виконувати завдання та функції. Повсюдний збій за всіма напрямами діяльності. Суттєва втрата спроможностей. Повільне відновлення у роботі	Некомпетентність (неналежне управління або існування фактів шахрайства/корупції у великих масштабах) може призвести до втрати довіри з боку громадськості та важливих партнерів на центральному та міжнародному рівні. Період відновлення довіри є тривалим

ОЦІНКА РИЗИКІВ ЗА ВПЛИВОМ ТА ЙМОВІРНІСТЮ

ціль етапу: визначення підрозділом внутрішнього аудиту найбільш ризикових об'єктів внутрішнього аудиту

Приклади критеріїв ймовірності

Рівень	Критерії ймовірності настання ризику	Бал
Рідко/майже не можливо	Ймовірність виникнення дуже низька (0-24 %)	1
Малоймовірно	Ймовірність виникнення віддалена (25-50 %)	2
Можливо	Ймовірність виникнення ризику впродовж 1-2 років (51-74 %)	3
Часто/очікується	Ризик існує або очікується (75-100 %)	4

ОЦІНКА РИЗИКІВ ЗА ВПЛИВОМ ТА ЙМОВІРНІСТЮ

ціль етапу: визначення підрозділом внутрішнього аудиту найбільш ризикових об'єктів внутрішнього аудиту

Матриця оцінки ризиків						
Рівень (бал)			ЙМОВІРНІСТЬ			
			Рідко/майже не можливо	Малоймовірно	Можливо	Часто/ очікується
			1	2	3	4
ВПЛИВ	Низький	1	Низький (а) (1)	Низький (а) (2)	Низький (а) (3)	Низький (а) (4)
	Середній	2	Низький (а) (2)	Низький (а) (4)	Середній (я) (6)	Середній (я) (8)
	Високий	3	Низький (а) (3)	Середній (я) (6)	Середній (я) (9)	Високий (а) (12)
	Дуже високий	4	Низький (а) (4)	Середній (я) (8)	Високий (а) (12)	Дуже високий (а) (16)

Ідентифікація та оцінка ризиків проводиться у взаємопов'язаний спосіб

За результатами формується **реєстр ідентифікованих та оцінених ризиків**

(містить інформацію щодо назви ризику, результатів оцінки за впливом та ймовірністю, загальної оцінки ризику)

ОЦІНКА РИЗИКІВ ЗА ВПЛИВОМ ТА ЙМОВІРНІСТЮ

ціль етапу: визначення підрозділом внутрішнього аудиту найбільш ризикових об'єктів внутрішнього аудиту

Відмінність між процесом управління ризиками у діяльності державного органу та процесом оцінки ризиків підрозділом з внутрішнього аудиту

Управління ризиками у діяльності державного органу – елемент системи внутрішнього контролю

Діяльність з управління ризиками належить до повноважень (відповідальності) керівництва державного органу/відповідальних за діяльність осіб

Оцінка ризиків підрозділом внутрішнього аудиту – етап планування діяльності з внутрішнього аудиту (належить до повноважень підрозділу внутрішнього аудиту)

Результати оцінки ризиків слугують базою для формування планів

ОЦІНКА РИЗИКІВ ЗА ВПЛИВОМ ТА ЙМОВІРНІСТЮ

ціль етапу: визначення підрозділом внутрішнього аудиту найбільш ризикових об'єктів внутрішнього аудиту

Відмінність між процесом управління ризиками у діяльності державного органу та процесом оцінки ризиків підрозділом внутрішнього аудиту

Управління ризиками у діяльності державного органу (як елемент системи внутрішнього контролю):

- ідентифікація та оцінка невід'ємних ризиків керівництвом та відповідальними за діяльність особами;
- визначення способів реагування на ризики;
- розробка та впровадження заходів контролю для впливу на ризики

Оцінка ризиків підрозділом внутрішнього аудиту (як етап планування діяльності з внутрішнього аудиту):

- надання керівництву та відповідальним за діяльність особам власної думки щодо повноти визначення ними невід'ємних ризиків, доцільності та дієвості обраних способів реагування на ризики, ефективності розроблених заходів контролю для впливу на ризики;
- виявлення та оцінка ризиків, які не було ідентифіковано відповідальними за діяльність особами, та залишкових ризиків

невід'ємний ризик – рівень ризику до вжиття керівництвом та відповідальними за діяльність особами заходів контролю щодо його зменшення

ВИЗНАЧЕННЯ ОБ'ЄКТІВ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ ЗА ДОПОМОГОЮ ФАКТОРІВ ВІДБОРУ

ціль етапу: визначення пріоритетності об'єктів внутрішнього аудиту та частоти дослідження кожного об'єкту внутрішнього аудиту

Оцінка кожного фактору відбору за визначеними критеріями (із використанням бальних оцінок та вагових коефіцієнтів)

Визначення пріоритетних об'єктів внутрішнього аудиту в просторі внутрішнього аудиту

Визначення частоти проведення планових внутрішніх аудитів щодо кожного об'єкту внутрішнього аудиту

ВИЗНАЧЕННЯ ОБ'ЄКТІВ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ ЗА ДОПОМОГОЮ ФАКТОРІВ ВІДБОРУ

ціль етапу: визначення пріоритетності об'єктів внутрішнього аудиту та частоти дослідження кожного об'єкту внутрішнього аудиту

Фактори відбору для здійснення планових внутрішніх аудитів

A. Фінансова важливість/матеріальність	<i>охоплені внутрішнім аудитом обсяги державних ресурсів, доходів і прибутку, наданих послуг тощо</i>
B. Складність діяльності	<i>напрями діяльності, які важче реалізувати належним чином</i>
C. Загальна політика внутрішнього контролю	<i>якість процедур контролю, імplementованих у процес</i>
D. Репутаційна чутливість	<i>деякі сфери є об'єктом прискіпливої уваги з боку ЗМІ, громадян, Уряду тощо</i>
E. Масштаб змін	<i>зміни основних елементів середовища, наприклад, законодавчі зміни, кадрові зміни, зміни у функціях/процесах</i>
F. Надійність керівництва	<i>керівники із незначним досвідом, недостатньою кваліфікацією викликають більшу невпевненість</i>
G. Можливість для зловживань	<i>деякі функції більш вразливі для шахрайства та корупції</i>
H. Питання, які цікавлять керівництво	<i>окремі напрями діяльності, функції, процеси викликають або можуть викликати занепокоєння керівництва</i>
I. Час від попереднього аудиту	<i>дисциплінуючий фактор</i>
J. Стан впровадження аудиторських рекомендацій	<i>низький рівень усунення проблем/недоліків у системі внутрішнього контролю можуть свідчити про підвищення ризиковості відповідних об'єктів аудиту</i>

ВИЗНАЧЕННЯ ОБ'ЄКТІВ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ ЗА ДОПОМОГОЮ ФАКТОРІВ ВІДБОРУ

ціль етапу: визначення пріоритетності об'єктів внутрішнього аудиту та частоти дослідження кожного об'єкту внутрішнього аудиту

Фактор відбору	Критерії		Бали	Показник вагомості
А. Фінансова важливість/матеріальність	На об'єкт аудиту (програму, систему, ресурси тощо) припадає	менше 10 % річного бюджету	1	3
		11 – 50 % річного бюджету	2	
		51 – 80 % річного бюджету	3	
		81 % річного бюджету	4	
В. Складність діяльності	Вплив виконання функції (процесу) на досягнення мети та цілей діяльності державного органу / кількість процедур та задіяного персоналу, яка передбачає реалізація функції (процесу)	суттєво не впливає/ невелика	1	3
		має помірний вплив / помірна	2	
		впливає / велика	3	
		відіграє ключову роль / найбільша	4	
С. Загальна політика внутрішнього контролю	Надійні системи внутрішнього контролю та управління ризиками		1	2
	Системи внутрішнього контролю та управління ризиками в цілому налагодженні і працюють, але мають недоліки		2	
	Системи внутрішнього контролю та управління ризиками в цілому є слабкими та ненадійними, мають суттєві недоліки		3	
	Система внутрішнього контролю неефективна, має суттєві проблеми (перебуває на стадії запровадження/формально розроблена, але не функціонує, діяльність з управління ризиками не запроваджена на послідовній та структурованій основі)		4	
D. Репутаційна чутливість	Мінімальний зовнішній інтерес до функції (процесу) або його цілковита відсутність		1	2
	Можливість виникнення непорозумінь із громадськістю, пов'язаних з виконанням функції (процесу)		2	
	Виникали поодинокі випадки непорозумінь із громадськістю, пов'язаних з виконанням функції (процесу)		3	
	Підвищена увага з боку ЗМІ до реалізації відповідної функції (процесу). Виникнення серйозних/системних проблем та/або втрата репутації установи за наявності таких проблем		4	
...	...		...	...

ВИЗНАЧЕННЯ ОБ'ЄКТІВ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ ЗА ДОПОМОГОЮ ФАКТОРІВ ВІДБОРУ

ціль етапу: визначення пріоритетності об'єктів внутрішнього аудиту та частоти дослідження кожного об'єкту внутрішнього аудиту

Розрахунок індексу пріоритетності

$$I_p = R_m \times \left(\frac{(A \times 3) + (B \times 3) + (C \times 2) + (D \times 2) + (E \times 2) + (F \times 2) + (G \times 4) + (H \times 5) + (I \times 2) + (J \times 1)}{n} \right),$$

де I_p – індекс пріоритетності;

R_m – загальна оцінка ризику за ймовірністю та впливом;

$A-J$ – бал, присвоєний за фактором відбору;

$1-5$ – показник вагомості фактору відбору;

n – загальна кількість застосованих факторів відбору

Визначення пріоритетності об'єктів внутрішнього аудиту

Ступень пріоритету	Індекс пріоритетності
дуже високий	від 100 та більше
високий	від 61 до 99
середній	від 41 до 60
низький	до 40

Визначення частоти здійснення планових внутрішніх аудитів щодо кожного об'єкта внутрішнього аудиту

Ступень пріоритету	Частота внутрішнього аудиту	Індекс пріоритетності
дуже високий	4 рази на 5 років	від 100 та більше
високий	3 рази на 5 років	від 61 до 99
середній	2 рази на 5 років	від 41 до 60
низький	1 раз на 5 років	до 40

ПЛАНУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ З ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ

Проведення консультацій підрозділом внутрішнього аудиту з керівником державного органу та відповідальними за діяльність особами

В рамках визначення простору внутрішнього аудиту, його актуалізації з'ясовуються:

- питання щодо достатності/недостатності або надмірного рівня деталізації об'єктів внутрішнього аудиту, визначених підрозділом внутрішнього аудиту;
- питання, які цікавлять керівництво, на які слід звернути увагу підрозділу внутрішнього аудиту;
- ролі структурних підрозділів в досягненні визначених цілей

В рамках ідентифікації та оцінки ризиків з'ясовуються:

- проблемні питання та ризики у діяльності структурних підрозділів державного органу, а також підприємств, установ та організацій, що належать до сфери його управління;
- питання щодо ідентифікованих та оцінених підрозділом внутрішнього аудиту ризиків (у разі не запровадження належної системи управління ризиками);
- прийнятий керівництвом рівень ризику («ризик-апетит»);
- правильність судження підрозділу внутрішнього аудиту про невід'ємний рівень ризику;
- питання щодо вжитих керівництвом та відповідальними за діяльність особами заходів щодо системного управління ризиками, їх вплив на рівень залишкового ризику

В рамках ризик-орієнтованого відбору з'ясовуються:

- питання щодо визначення показника вагомості за кожним фактором відбору

ПЛАНУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ З ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ

Підрозділ внутрішнього аудиту щорічно забезпечує проведення (актуалізацію) оцінки ризиків, зокрема:

здійснюється перегляд та уточнення застосованих критеріїв ймовірності та критеріїв впливу, присвоєних ризикам балів з метою визначення впливу ризиків (розміру наслідків), забезпечується формування оновленого реєстру ризиків з урахуванням змін, що відбулися після останнього перегляду

здійснюється перегляд та уточнення застосованих факторів відбору, присвоєних факторам відбору бальних оцінок та вагових коефіцієнтів з метою визначення змін у пріоритетах щодо об'єктів внутрішнього аудиту за рік

враховуються результати проведених внутрішніх аудитів за попередні роки, які можуть призводити до зміни початкової оцінки ризиків

Результати проведення (актуалізації) оцінки ризиків оформлюються документально
(пункт 3 Стандарту 7 «Планування діяльності з внутрішнього аудиту»)

ФОРМУВАННЯ ПЛАНІВ ДІЯЛЬНОСТІ З ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ (ВНЕСЕННЯ ДО НИХ ЗМІН)

ціль етапу: визначення переліку пріоритетних об'єктів внутрішнього аудиту на підставі оцінки потреб внутрішнього аудиту

Стратегічний та операційний плани діяльності з внутрішнього аудиту формуються на підставі результатів оцінки ризиків

Стратегічний план діяльності з внутрішнього аудиту повинен враховувати стратегію державного органу та визначати завдання і результати, яких підрозділ внутрішнього аудиту повинен досягнути протягом наступних трьох років

Операційний план діяльності з внутрішнього аудиту складається на календарний рік з урахуванням завдань та результатів виконання стратегічного плану діяльності з внутрішнього аудиту

*пункт 6 Порядку здійснення внутрішнього аудиту та утворення підрозділів внутрішнього аудиту
(постанова Кабінету Міністрів України від 28.09.2011 № 1001)*

ФОРМУВАННЯ ПЛАНІВ ДІЯЛЬНОСТІ З ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ (ВНЕСЕННЯ ДО НИХ ЗМІН)

ціль етапу: визначення переліку пріоритетних об'єктів внутрішнього аудиту на підставі оцінки потреб внутрішнього аудиту

визначення потреб у ресурсах для виконання запланованої діяльності з внутрішнього аудиту

формування стратегічного та операційного планів на підставі результатів оцінки ризиків та ризик-орієнтованого відбору об'єктів внутрішнього аудиту

затвердження керівником державного органу стратегічного та операційного планів не пізніше початку планового періоду

внесення змін до стратегічного та операційного планів не пізніше завершення планового періоду (у разі необхідності)

оприлюднення затверджених планів на офіційному вебсайті державного органу, направлення копій затверджених планів Мінфіну протягом 10 робочих днів з дати їх затвердження

ФОРМУВАННЯ ПЛАНІВ ДІЯЛЬНОСТІ З ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ (ВНЕСЕННЯ ДО НИХ ЗМІН)

ціль етапу: визначення переліку пріоритетних об'єктів внутрішнього аудиту на підставі оцінки потреб внутрішнього аудиту

Визначення потреб у ресурсах на здійснення внутрішніх аудитів проводиться з урахуванням усіх етапів проведення внутрішнього аудиту, а саме:

- організації внутрішнього аудиту та планування аудиторського завдання;
- виконання аудиторського завдання;
- документування перебігу та результатів внутрішнього аудиту

Потреби у ресурсах на виконання заходів з іншої діяльності з внутрішнього аудиту визначаються, зокрема, на:

- здійснення методологічної роботи;
- здійснення ризик-орієнтованого планування діяльності з внутрішнього аудиту;
- здійснення моніторингу врахування рекомендацій за результатами проведених внутрішніх аудитів;
- звітування (внутрішнє та зовнішнє) про діяльність підрозділу внутрішнього аудиту;
- проведення внутрішніх оцінок якості внутрішнього аудиту
- професійний розвиток працівників підрозділу внутрішнього аудиту;
- здійснення роз'яснювальної та консультаційної роботи

ФОРМУВАННЯ ПЛАНІВ ДІЯЛЬНОСТІ З ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ (ВНЕСЕННЯ ДО НИХ ЗМІН)

ціль етапу: визначення переліку пріоритетних об'єктів внутрішнього аудиту на підставі оцінки потреб внутрішнього аудиту

За результатами визначення потреб у ресурсах керівник підрозділу внутрішнього аудиту забезпечує:

до початку виконання запланованої діяльності

визначення обсягів робочого часу на здійснення внутрішніх аудитів та виконання заходів з іншої діяльності з внутрішнього аудиту

(пункт 6 Стандарту 7)

під час подання керівнику державного органу на затвердження планів

подання/інформування щодо потреб/обмежень (фінансових, людських, технічних, ІТ-ресурсів, необхідності залучення профільних експертів/фахівців тощо), у тому числі про вплив та наслідки обмеження у ресурсах внутрішнього аудиту з наданням відповідних пропозицій щодо шляхів вирішення цього питання

(пункт 6 Стандарту 7)

під час щорічного письмового звітування керівнику державного органу (внутрішнє)

інформування у звіті про результати діяльності підрозділу внутрішнього аудиту, зокрема, про рівень забезпечення ресурсами для провадження діяльності з внутрішнього аудиту

(пункт 2 Стандарту 13)

ФОРМУВАННЯ ПЛАНІВ ДІЯЛЬНОСТІ З ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ (ВНЕСЕННЯ ДО НИХ ЗМІН)

ціль етапу: визначення переліку пріоритетних об'єктів внутрішнього аудиту на підставі оцінки потреб внутрішнього аудиту

Для складання реалістичних та корисних в цілому для державного органу планів, необхідно:

враховувати наявні ресурси, можливість залучення та перерозподілу трудових ресурсів у плановому періоді, що включає врахування вакансій та тимчасову відсутність персоналу (відпустки, навчання тощо), ротацію кадрів

враховувати організаційні, географічні та часові обмеження

резервувати ресурси на проведення позапланових внутрішніх аудитів з метою уникнення внесення частих змін у плани (при цьому, утримувати баланс між виконанням позапланових внутрішніх аудитів та забезпеченням належного рівня здійснення внутрішніх аудитів, включених до планів на підставі результатів оцінки ризиків)

щоб плани були чітко структуровані, зрозумілі та логічно викладені, не містити протиріч (у визначених цілях, завданнях, об'єктах внутрішнього аудиту тощо) з метою кращого розуміння функції внутрішнього аудиту та допомоги у сприйнятті складних аспектів та/або ключових підходів у роботі підрозділу внутрішнього аудиту (наприклад, щодо ризик-орієнтованого відбору об'єктів внутрішнього аудиту)

Рекомендовані Мінфіном форми стратегічного та операційного планів (таких планів із змінами) розміщені на офіційному вебсайті Мінфіну ([tof.gov.ua/Діяльність/Розвиток державного внутрішнього фінансового контролю/Зразки документів з внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту](http://tof.gov.ua/Діяльність/Розвиток_державного_внутрішнього_фінансового_контролю/Зразки_документів_з_внутрішнього_контролю_та_внутрішнього_аудиту)), а також містяться у методичному посібнику «Ризик-орієнтоване планування діяльності з внутрішнього аудиту» (з відповідними рекомендаціями щодо їх заповнення)

ФОРМУВАННЯ ПЛАНІВ ДІЯЛЬНОСТІ З ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ (ВНЕСЕННЯ ДО НИХ ЗМІН)

ціль етапу: визначення переліку пріоритетних об'єктів внутрішнього аудиту на підставі оцінки потреб внутрішнього аудиту

Зміни до стратегічного та операційного планів вносяться:

у разі зміни стратегії (пріоритетів) та цілей діяльності державного органу

за результатами проведення оцінки ризиків

з інших обґрунтованих підстав

(пункт 5 Стандарту 7)

За потреби внесення змін до стратегічного та операційного планів керівнику державного органу надається відповідне письмове обґрунтування

(пункт 5 Стандарту 7)

ПЛАНУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ З ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ

Міністерство фінансів України аналізує стратегічні та операційні плани на предмет:

дотримання вимог законодавства щодо ключових підходів до формування стратегічного та операційних планів

дотримання вимог законодавства щодо забезпечення функціональної незалежності підрозділу внутрішнього аудиту (зокрема, недопущення виконання підрозділом внутрішнього аудиту функцій, не пов'язаних зі здійсненням внутрішнього аудиту)

включення внутрішніх аудитів, спрямованих на оцінку ефективності, результативності та якості виконання завдань, функцій, бюджетних програм, надання адміністративних послуг, здійснення контрольно-наглядових функцій, ступеня виконання і досягнення цілей тощо (планування внутрішніх аудитів з оцінки ефективності)

забезпечення належного рівня завантаженості внутрішніх аудиторів безпосередньо здійсненням внутрішніх аудитів

Рекомендації Мінфіну щодо забезпечення дотримання вимог законодавства під час формування планів, а також повноти та якості складання планів, їх інформаційного наповнення (листи від 23.08.2019 № 33040-06-5/21485, від 14.05.2020 № 33040-06-5/14303, від 26.05.2021 № 33040-06-5/16518, від 26.09.2021 № 33040-06-5/29483)